Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL — INDOCHINE — N° 984

	HANOI						
	Bắc-kỳ, Ai-lao và Trung-kỳ từ Thanh-hóa trở ra Bắc	Người Âu đến nhà	Các nơi khác trong Đông-pháp	Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Nam-kỳ	Nam-kỳ, Cao-miên và các thuộc-địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00
Các làng và các công-sở	»	8 . 00	8 . 00	8 . 00	9 . 00	»
Sáu tháng	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 30	6 . 00
Ba tháng	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00
Một tháng	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM HUY LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN VĂN LUẬN

Adresse télégraphique
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Decomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
Une seule insertion . . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel . . . .
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
Un traité à forfait pour les contrats importants.

Những ngày lễ kỷ-niệm

Ngày nay [illegible] với người xưa, để theo được [illegible] vào hay chối bỏ. Những khi [illegible] những cuộc lễ trong thế để kỷ-niệm một bậc anh hùng, một nhà bác-học, trong lòng ta tự nhiên phấn khởi, có một cái cảm giác là [illegible], tự mình tại bảo mình rằng : « Những bậc ngày nay ta sùng bái một cách kính-cẩn như thế xưa kia vốn cũng là người, có tài có mấn như ta, chỉ vì nhờ tài năng trí tuệ nên làm được những sự nghiệp hiển-hách khiến cho hậu-thế nghìn thu ghi nhớ không thôi, thật là vẻ vang thay ! Nay ta cũng là người, cũng có học-thức trí tuệ, nếu ta không ra công cố sức làm lấy một sự nghiệp chi đặc biệt, chẳng nhờn ra ta hèn kém lắm sao, chẳng đáng thẹn với người trước hay sao ! » Ấy chỉ vì có cái cảm giác tự ti mặc cảm, có cái tư tưởng cao-thượng ấy, nên lắm người cũng đã theo chân nối gót được những bậc thiên-tài thuở xưa ít nhiều lắm ! Biết đâu rằng trong đám người chen chúc trong những cuộc lễ trọng-thể kỷ-niệm kia, lại không có một vài người ngày sau cũng sẽ được quốc-dân sùng-bái kỷ niệm đó !

Đối với sự khuyến khích người sau, những ngày lễ kỷ niệm thật có một cái ảm-lực mạnh hơn là những bài học ở nhà trường hay là những sự vinh-hoa tuổi-thưởng khác vậy. Đó là cái mục-đích thứ hai của những ngày kỷ-niệm ở các nước văn-minh.

3. Để tăng tình [illegible] nước nọ với nước kia. — Những khi đứng vào các lễ kỷ niệm, không những nhớ đến ơn người trước, không những tự phấn-khích cho mình mà thôi, trong lòng lại còn đội nhiều tình ái-mộ đối với người nước khác, như ta ngày kỷ-niệm Pasteur, ta không những nhớ đến ơn ông là người Pháp, mà ta còn nhớ đến ơn ông là người đã vì loài người mà hy-sinh cả tính-mệnh để tìm phương cứu chữa bệnh cho người nước khác. Ấy cũng là một cái cảm-tình yêu nước yêu nòi. Những hạng thường dân hằng ngày làm lụng vất vả, không mấy khi tâm trí tinh-mạc mà tưởng đến nước đến nòi, thì những ngày kỷ niệm tức là những dịp làm cho cái lòng ái-quốc ái-quần đang náu hình trong lòng tự nhiên phát-khởi, biểu-lộ một cách rõ ràng. Ta cứ xem ở các nước văn minh những khi có lễ kỷ niệm gì mà có quan hệ đến tiền-đồ, đến danh-dự quốc gia thì quốc-dân thường cổ-võ hoan-hô làm cho trong bụng mọi người cái lòng yêu nước yêu nòi tự nhiên phấn khởi những năm một cách lạ lùng, giá lúc ấy có bảo những người đó hi-sinh tài sản tính-mệnh cho nước, chắc không có ai là ngần-ngại nữa ! Những ngày lễ kỷ-niệm có thể làm tăng tiến cái lòng yêu nước yêu nòi của mọi người trong nước, là vì những khi đó ai nấy trong trí đều nghĩ đến nước nhà, đều nghĩ đến nòi giống mình ; nếu khi đó mà kỷ-niệm một việc vẻ vang thì trong lòng lấy làm tự-kiêu vì mình là dân một nước đã có cái cuộc vẻ-vang đó mà càng thêm lòng yêu-mến nước mình ; nếu khi đó mà kỷ niệm một việc có nhục đến, những điều sỉ-nhục thì trong lòng có ý thương hại cho nước nhà, cho nòi giống, mà sinh bụng muốn tìm phương rửa hờn cho nước rửa xấu cho nòi ? Cái lòng yêu nước yêu nòi thực vì thế mà một ngày một thêm mạnh vậy !

Ấy các nước văn minh đặt lễ kỷ-niệm là vì ba mục đích ấy, còn nước Việt Nam nhà có những ngày kỷ-niệm thế không ? Bảo rằng không thì không phải, vì dân-tộc mình vẫn là một dân-tộc rất có lòng kính cẩn nhớ ơn người trước. Song bảo rằng có thì không đúng, vì những ngày kỷ niệm của mình thật chưa có cái gì là sánh được với những ngày kỷ-niệm của các nước văn minh.

Trước hết những ngày kỷ niệm của mình chưa phải là những ngày kỷ niệm của toàn-quốc mà chỉ là những cuộc hội-hè vào đám của một vùng một hạt mà thôi. Sau là những người dự cuộc kỷ-niệm ấy mà phần nhiều không phải vì nhớ ơn người trước, không phải muốn khuyến khích người sau, cũng không có bụng nhớ nước nhớ nòi, mà chỉ vì một cái lòng tín-nhàm cơ những bác anh-hùng hồi trước đó, xưa là những vị thần-thánh, những bậc bất-tử mà thôi.

B. G.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 27 Avril 1923

Việc nước Thổ

Tin Angora. — Thành-phố Angora nhường cho tỉnh-quốc-dân-thường Hoa-kỳ Chester quyền nhận xét Anatolie.

Paris, ngày 28 Avril 1923

Tin Washington. — Xem các viên chức đảng Cộng-hòa phần nhiều ưng thuận lời của quan thống-lĩnh Harding khởi-nghị về việc dự vào tòa Thẩm-phán thế-giới. Không hiểu ngài rằng chánh-phủ ấy vì cái vấn-đề ấy mà đến nỗi phân-phái.

Quan Thống-lĩnh Harding quyết nghĩ cho phép chở vào địa-hạt Hoa-kỳ 500 người Nga tị-nạn từ Vladivostok đến mà hiện nay ở Manille. Cứ như ý quan Tổng-lĩnh Harding, thì 500 người ấy sẽ có thể trở lên đàn lương thiện được, vì phần nhiều là thợ thuyền trong trắng, hoặc những nhà văn-học, những nhà chuyên-môn cả.

Bộ lĩnh-sự Hoa kỳ ở Vladivostok được lệnh chánh-phủ bảo đóng cửa lại. Quan lĩnh-sự Tuck và các viên-chức trong bộ lĩnh sự đã đi đến Tokyo tạm lưu ở đấy để đợi lệnh bổ đi nơi khác. Nguyên có tiếp được tin rằng chánh-phủ Xô-viết định đến tháng sau thì thôi không công-nhận bộ lĩnh-sự Hoa-kỳ như chánh-phủ ấy đã xử với mười một nước khác trước đây. Vì vậy chánh-phủ Hoa-kỳ đã bãi bộ lĩnh sự đi trước khi chánh-phủ Xô-viết thi-hành cái tối-hậu ấy.

Nguyên bộ hải quân lại tiếp được giấy các bộ thuyền khiếu-nại về khoản tiền công, nên các quan võ coi các tàu đã công-mỗ đến ngày 1er Mai này thì sẽ sửa đổi lại các khoản tiền công.

Tin Ottawa. — Bác-sĩ F. Tolmie thứ dân nghị-viên bạc Victoria có xin với thủ-đân nghị-viên đầu phiếu ưng chuẩn bản luật nói về việc di dân. Cứ như bản luật ấy thì người Á-đông đến di-cư không hay cho bằng-xứ, mà cũng không được lấy với người bản-xứ được. Bác-sĩ nói rằng thuộc-quốc Gia-nã-đại cũng nên noi cái gương của nước Hoa-kỳ.

Tin Londres. — Nhà điện-báo Reuter nói rằng chiếc tàu của Bỏ-đảo-nha lên là *Massamede* thấy bỏ ở trên các cồi bể ở cửa Rio về phía Tây-nam Phi-châu. Không thấy dấu tích gì về 237 người hành khách. Không trông thấy tàu nào khác đến đấy, mà ở chỗ mười lăm cây số không có chỗ nào lên bộ được. Bộ vẫn đỗ đội lắm.

Tin Chicago. — John S. Clark nguyên quan thẩm phán tòa Thương-thẩm có đọc để ra văn khuyên Hoa kỳ nên dự vào tòa Thẩm phán thế-giới song nói rằng chắc là nguyên-lão nghị-viện sẽ đồng-thanh ưng-chuẩn.

Tin Tokyo. — Từ-ước Cole là xã-trưởng thành Tokio đã từ chức để đứng tuổ giá kẻ cựu về các vấn đề Nhật-Nga.

Tin Dublin (Ái-nhĩ-lan). — Patrik Mahony bị không-sảo về tội chưa khi giới trái phép và dự vào việc đánh giết quân lính, thì đã bị tòa án binh kết án xử tử và bị xử tử sáng hôm nay.

Có Ellie Myan, có Annie Ell bị giảm hơn một tháng nhất định không ăn uống đã được tha ngày hôm nay.

Ông thầy thuốc nói rằng hai người ấy chết mất.

VĂN UYỂN

Tiễn bạn trên sông Nhị

Bẩy lâu rau rịu chốn kinh-đô
Xe cách mai phương một chuyến đò.
Sông nước đục trong đường cách trở,
Hình người mỏi cổ ruộng lo xô.
Vấn-chương có hạo thơ không lẽ
Cảnh buồng không cùng gối hợp tô
Ai sen biệt mới bay xuơn hợp thể
Lên hoa đơn ngày nguyệt hẳng mơ hồ

Chơi cảnh Miếu ở

Mến ở vào xem đám hội vui,
Muôn nghìn cảnh sắc một am mây.
Hàn hồn chiếc mái chim mừng tỏ.
Thoát tục đêm thanh mõ nặng chày
Có học cho nên còn dợ, dở!
Không tinh hồ dễ đến chi đây ?
Bảo trời cửa phật khơ khơ vậy,
Kia một ai kia chớ kịp xây.

Cảnh bắc cầu nem

Bốn bề mây nước rộng bao la,
Một ngọn cầu con nằm khắp ra.
Mỗi nhịp chân đèn cao cách cách,
Gấp lưng mặt sóng bóng trăng tà.
Ngỏ dai không học như lề cổ,
Quẩn gối mấy riêng một nghiệp nhà.
Hễn nước sinh nhân bao thế-vị ?
Xin đừng nhơm gió chuyện giêm pha.

Tự thuật

Ba bốn năm nay vẫn thế này,
Thế này có lẽ lại là hay.
Trường dân lương nước ra công tớ,
Chữ cỏ vàn kim mỏa mặc thầy.
Một ống phong lưu gia vẫn nợ,
Muôn phần tri thức trẻ đời vay.
Những toan tây thế xoay nghề khác,
Đến trẻ vì quen gõ thạo tay.

Đêm rằm tháng tám

Miên

Trăng kia nguyên vẫn trăng nhà,
Sao rằm tháng tám trăng đà tròn thanh

Mùng nhau chước một chén quỳnh,
Nước non xin thọ hữu tình đêm nay.

Nội

Trung thu trường nguyệt,
Một bầu sương ngội soải bết đêm sương.
Bóng ngả nghiêng bên ghế nghỉ đo tường,
Hỏi chị nguyệt có buồn chung đó tê ?
Nước biếc trời xanh màu khó họa,
Hồn mai giấc bướm khách đến mê.
Giọng bi thu sì những ủi-tế,
Xui đồng bệnh thêm ghé tình ác cảm.
Rốc bầu tiên chẳng nhau cố cạn.
Sợ năm chầy cách bạn đồng tâm,
Bóng trăng kia đã tây trầm.

Cảnh viêm, Đ'uh-gia-Hân

Tin Trung-hoa

Ngày 21 Avril 1923

Hương cảng đặc điện

Ngày 19 vừa rồi, quân Tôn chiếm được Tân nhà, thành-hồng-Anh thua chạy. Có tin đồn rằng Lý-định-Tiên đã tự thế ở Bảo-an v-iện tại Giang-thôn. Đến quân chiếm được Lộc-hồ bắt được khí giới rất nhiều. Bộ-bán-Khanh và Trần Võ họp nhau để đánh Hoàng-mính-Đường.

Khuynh-đảo Nội-các

Toàn-chính đoàn đại biểu là bon Vương-đông-Tảo, Bành-đường-Quang và Tiền-đích Đường đến họp ở nhà riêng của Ngô-cảnh-Liêm để bàn việc khuynh đảo nội-các. Các trong-yếu nhân-vật trong lưỡng-viện chia phần nhiều họp tại đấy. Hai bên đàm luận hồi lâu rồi nhất quyết, cùng nhau khuynh đảo nội-các.

Tài chính quẫn pháp

Bát-biểu giáo-thục-viên hội-nghị về việc kinh phí, quyết định bắt sức truy-sách, nếu không đạt được mục-đích thì sẽ tuyên-cáo giáo dục phá sản. Giáo-dục-đồng-trưởng là Bành-đoãn-Đi còn đang điều-đình với các giáo viên.

Tin Ngô-bội-Phu và Tào Côn

Thảm-mưu-trưởng của Ngô-bội-Phu là Lý-tế-thần cùng thảm-mưu-trưởng của Tào-Côn là Lục-Cẩm cùng vào yết kiến Trương-thiện-Hằng để bàn về vấn-đề tương-đạo.

Tài-chính tổng-trưởng

Lưu Âu-Nguyên nhân vì Tào Côn đòi quân-xương gấp lắm, phải cố nói với Trương thiện-Tăng xin từ chức. Nghe đâu Trương đã định lấy Hoàng Pao thay Lưu làm chức tài-chính tổng-trưởng.

Sự phát-đạt về báo-giới ở phương Đông ta

(Tiếp theo)

Ở thành Tokio có tám cái nhật-trình của tư-nhân, có thể-lực hơn cả, người ta thường gọi là đại-nhật-báo, như Đông-kinh thời báo (*Tokyo Nitchi Nitchi Shimboun*), Quốc-gia báo (*Kokoumin Shimboun*) vân vân, còn các báo khác thì là báo nhỏ cả người thường gọi là tiểu-nhật-báo, như Dân-báo (*Dyanmu*). Văn-báo (*Mainichi Shimbun*) vân vân. Các đại nhật báo thì thường chuyên bàn về những vấn-đề chính-trị cùng các vấn-đề quan-trọng khác, còn các tiểu nhật-báo thì ít khi bàn đến những vấn-đề ấy, thường chỉ chuyên nói về các thời-sự hàng ngày xảy ra, hoặc sực đánh nhau giết nhau, hoặc việc các ả ca-nhi kỹ-nữ vân vân, nghĩa là chỉ nói những việc tầm thường thôi. Tuy vậy, các tiểu nhật-báo ban giờ cũng bán chạy hơn các đại nhật báo rất đạo-đức nói trên kia, bởi phần ngày như tờ hồng-báo (*Yorozou Tchoohô*) bốn trang giấy đó, đặc những chữ, toàn thì chỉ nói về những việc đánh nhau giết nhau hằng ngày thôi, thế mà khắp tự các nơi hàng cùng ngõ hẻm trong nước, đâu cũng thấy có vô số người mua, ai nấy đọc cũ rồi lấy làm thú-vị lắm. Cho hay cái tâm-trí con người, phần nhiều thường ưa những sự huyên-náo tầm-thường, mà ít ưa những điều có trầm-tư mặc tưởng, luống hỗ ở một nước như nước Nhật-bản, văn-tự viết riêng một lối, tiếng nói thường riêng một lối, thì cho rằng sự học phổ-thông có bá-cập đến đâu chăng nữa, nhưng cấu cho người trong nước đều có cái trí hám ưa những văn-chương tư-tưởng cao-kỳ, tưởng cũng đã là một sự khó lắm thay.

Báo-giới nước Nhật có một điều còn kém báo các nước văn-minh Âu Mỹ và là thường ra chậm-chạp chú không được nhanh-chóng sốt-sắng ; tỉ như có cái báo *Dipdi Shimpo* chuyên về việc đăng các điện-tín các nơi thì còn được nhanh-chóng sốt-sắng, ngoài giờ các báo đều chậm chạp cả. Ở một nước ai biết qui cái giá-trị quang-âm như nước Nhật, lại thường có vô-tuyến-điện những kẻ ra đường nhanh-nhảu vô cùng, cho là người không có cái kiên-tâm nghị-lực, không được dùng đến những chức-trách [illegible] các báo [illegible] có thời-gian quan-niệm mà đều tổng thư cho cả. Tuy chung nghiệm ngày ngày đọc báo ở giờ khi-thanh Tokio là nơi đô-hội như thế, mà cũng không có một cái văn báo, thì dù biết các thời-sự ở các báo nước Nhật-gia không mấy cái được đưa ngay được sớm sủa cả. Tuy ở đây cũng có sẵ báo *Mainichi Shimbun* có ngày ngày đọc báo ở giờ chiều thì xuất bản, nhưng báo này phần nhiều chỉ chuyên khảo về các gia tin báo, gia thoại gạo trên các tin trong trong nước mà thôi, chứ không như ở kinh-thành các nước Âu Mỹ, nào Tạo-báo, nào Văn-báo ngày nào cũng có hẳn thì sa số báo ra cho thiên hạ xem việc gì cũng được nông-nổi đâu.

Báo ở Nhật-bản, giá bán rất rẻ, mua lẻ báo giá chỉ độ năm ba thôi, vì mua báo hàng tháng giá có độ từ 20 đến 30 sen, tức là chừng 10 đến 25 xu là cùng. Tờ báo nào cũng có đăng có số là các lời quảng-cáo, có phần lại nhiều hơn ở các báo bên Âu Mỹ, song giá tiền thuê đăng cáo-bạch ở các báo thì rất rẻ, mỗi đồng chỉ phải giá độ từ 10 đến 30 sen thôi (vào khoảng từ 5 đến 15 xu), mà mỗi đồng chữ ở báo Nhật-bản lại rộng bằng năm sáu đồng chữ trong các báo tây. Duy có báo Yorozou Tchoohô xưa nay vẫn có tiếng là bán thuê đăng quảng-cáo đắt quá, vì thiên-hạ thích đăng quảng-cáo ở báo ấy hơn cả, thế mà xét ra mỗi đồng cũng chỉ giá độ 45 sen nghĩa là vào khoảng 23 xu trở lại là cùng.

Các báo bằng tiếng ngoại - quốc hiện nay ở Nhật-bản cũng đã có nhiều lắm. Ở các thành-thị lớn thì ở miền hải-cảng như thành Nagasaki, thành Kobé, thành Yokohama là những nơi có nhiều người Âu-châu trú-ngụ thì hiện đã có vô số là các nhật-báo bằng chữ Hồng-mao. Trong các báo ấy, có giá-trị nên kể nhất là báo Kobé Chronicle ở thành Kobé, báo Japan Daily Mail ở thành Yokohama, mà chính tôi báo Japan Daily Mail lại đứng làm phong-sự ở nước Nhật-bản cho báo Times nữa.

Ấy là hãy nói qua về các nhật-báo tân-văn trong nước Nhật-bản, còn về các tạp-chí tùng-biên thì ở nước Nhật có cực nhiều, mà người Nhật lại thích xem tạp-chí tùng-biên lắm. Số là tự hồi duy tân bắt-đầu thấy trở về trước, ở nước Nhật-bản rất nhiều cảm việc lập hội kết xã, phàm những nơi có tụ-hội từ năm người đi thượng đều bị nghiêm cấm cả, bởi vậy tự hồi biển pháp duy-tân đi hậu, mọi việc lập hội kết xã đều được phóng-thích tự-do, tức thì người Nhật đã vỡ về phương-diện ấy ấm ấm như mưa tuôn nước chảy, hình như cỏ cho hễ với sự gìam cầm cùm hãm khi xưa vậy. Riêng một chốn kinh-đô Tokyo người ta tính ra kể đã có hàng mấy muôn hội ; mà thật là đủ các thứ hội : từ hội Hồng-thập-tự Nhật-bản có Hoàng-thái-hậu đứng làm người đỡ đầu cả thảy có 400.000 hội-viên, cho chí hội Chính-trị,

VIỆC HANOI

hội Văn-chương, hội Triết-học, hội Mỹ thuật, hội Âm-nhạc, hội Canh-nông, hội Y-tế, hội Giáo-dục, hội Phụ-nữ vân

Thi bằng Sơ-học Pháp-Việt — Quan Giám đốc Sư đặng Học-chính bá cáo cho học trò các trường tư biết rằng chiếu theo khoản 309 trong

Ai muốn lĩnh trường hạt thâu dầu ? — Phó Thống-sứ có thông báo cái điện-tín sau này của bên Bộ vừa

Một cái tường đổ, ba người bị thương. — Chiều hôm qua hồi 3 giờ giữa lúc trời mưa to thì cái tường nhà

PHÚ-THỌ

Ngã lội rọt. — Một người đàn bà 36 tuổi ở làng Hi xơn huyện Hạ-hòa,

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiểu Đăng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

phái Chính-trị thì có hội *Taiyo*, hội *Kokoumin no Tomo*, về phái Văn-chương thì có hội *Teikokou Boungo-kou*, hội *Sekai no Nippon* là đứng đắn vững bền đáng kể, còn các hội khác hoặc to hoặc nhỏ, hoặc bền hoặc chóng bền, nhưng hội nào cũng riêng có một tập tạp-chí của hội để bán cho các hội-viên xem; bởi vậy số hội lập càng nhiều bao nhiêu thì số tạp-chí mở ra lại càng lắm bấy nhiêu.

(Còn nữa) Vũ-Giáp-Cộng.

Lễ nghênh-tiếp Thủy-quân Đô-đốc Gilly tại Huế

Sáng chủ nhật 29 Avril, quan Đô-đốc Gilly cùng với các quan Phái-bộ kinh-tế đã tiếp các quan Đại-thần ở viện Cơ-mật, rồi đi thăm kinh-thành và cung chiêm các lăng tẩm.

Buổi chiều tại Huế có mở hội riêng của nhà binh, cả 200 lính thủy ở tàu *Victor Hugo* và tàu *Jules Michelet* có đến dự hội. Nhân-dân đến xem đông lắm.

Buổi tối thành-phố có mở một cuộc khiêu-vũ mừng quan Đô đốc và các quan Phái-bộ.

Cả ngày 30, Phái-bộ lại đi xem hết kinh-thành, các công-sở và xưởng làm đồ gốm ở Long-thọ, viện Kinh-tế, vân vân.

Hoàng-Thượng có tiếp Phái bộ tại điện Kiến-trung. Ngài có ban cho các phái-viên mỗi vị một cái bay-chương để kỷ-niệm ngày qua thăm kinh-đô Huế.

Buổi sáng Phái-bộ có chứng kiến cuộc hội của nhà binh và buổi tối thì dự tiệc tại tòa Khâm.

Tin Nam-kỳ

Cái nạn ô tô

Chiều thứ bảy hồi 4 giờ một cái ô-tô do một người *chauffeur* Annam cầm lái đụng phải một người cu-li-xe ở đường đi Mỹ-tho. Người này bị thương nặng chưa biết sống chết thế nào.

Một cái án mạng

Tại làng D... n có một cái xác người đàn-ông bị mấy nhát đâm, nằm ngay ở bên đường. Mấy đứa ngờ là can-phạm tội sát nhân đã bị tống giam cả.

GIA-ĐỊNH

Đạn tin phải người

Ngày 22 Avril có một ông quan võ đi thăm ruộng về, đến cổng nhà vừa xuống xe ô-tô thì giao cho bồi một cái gói trong có khẩu súng lục. Người bồi mở ra không biết vô ý thế nào đạn tin ngay phải bụng một người đứng gần đó. Phải khiêng ngay vào nhà thương, không biết có chữa được không.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 2 Mai 1923* : 3 %. 57 80. — 4 %. 1918 61 35 — 5 %. 1915 1916 74 3?. — 5 %. 1920 89 10. — 6 % 1920 89 70.

Tin tàu — Tàu *Paul Lecat* mang thư sang Pháp, 6 ngày 3 Mai này ở Haiphong sẽ chạy vào Saigon.

Thư từ ở Hanoi sẽ đem xuống Haiphong chuyến xe lửa 13 giờ 32 ngày 3 Mai.

Tàu *Commissaire Ramel* khởi-hành ở Saigon đi Haiphong qua Qui-nhơn, Tourane, ngày 1er Mai, hồi 14 giờ.

Hội kỷ niệm bà Jeanne d'Arc — Hội-đồng tổ chức ngày hội kỷ-niệm bà thánh Jeanne d'Arc, tại Hanoi này mai sẽ họp một kỳ nữa để quyết định về chương-trình ngày lễ 12 và 13 Mai này.

Cuộc rước đèn. — Đáng lẽ thứ hai đầu tháng này là 7 Mai có cuộc rước đèn nhưng hoãn vào tối 12 Mai này là ngày kỷ niệm bà Jeanne d'Arc.

Cuộc diễn-thuyết của hội Địa-dư. — Tối thứ hai vừa rồi M. Victor Goloubew giáo-sư trường Bác-cổ đã diễn-thuyết tại nhà Hội về xứ *Le Grand Mogol* cùng các đền đài lăng tẩm. Trước tiên thì quan đốc Finot trưởng Bác cổ, hội-trưởng hội Địa-dư có nói mấy lời giới-thiệu diễn-giả với cử tọa. Trong các vị đã hiến đến nghe hôm ấy thì có quan Toàn-quyền Baudoin, các quan nguyên-soái Blonda và Sicre cùng các quan văn võ và các viên hội Địa dư ngồi chật hết cả các hàng ghế.

Goloubew tiên-sinh nói gần 2 giờ đồng hồ về lịch-sử *Le Grand Mogol* từ đời Chan Baber đến Aureng-Zeb, rồi lại tả những lâu-đài nhất là các lăng tẩm xứ ấy kể vào những hoành-công của dân tộc. Diễn đến chỗ nào thì ông lại chiếu những tấm ảnh đã chụp được trong khi ông đã quan-sát tại Ấn-độ. Mãi đến gần 11 giờ mới giải tán.

Về qui-quốc. — Quan Công-sứ Delamarre dinh Hà đông đến chuyến xe lửa tối hôm nay thì xuống Haiphong để đáp tàu *Paul Lecat* về qui quốc nghỉ. Quan Nguyên-soái Petitdemange về nghỉ cũng đi một chuyến ấy.

Các kỳ nghỉ của các trường Sơ-đẳng Pháp Việt — Nhân dịp lễ Pentecôte thì các trường đệ nhất cấp sẽ được nghỉ ngày thứ hai 21 Mai.

Kỳ nghỉ hè của các trường ấy thì định từ ngày 10 Juin cho đến 2 Septembre 1923.

Cần người làm ảnh

Sở Chiếu bóng của phủ Toàn quyền số 150, đường Grand Bouddha, Ha-nội, muốn dùng mấy người thợ ảnh thực khéo, biết in ảnh, sửa ảnh, và phóng đại. Ai muốn làm thì đến ngay lập tức.

Tiền công sẽ tùy sức định sau.

cước ấy phải có ảnh và tên tuổi của mình, có chữ quan nhận-thực và có chữ ký của mình nữa.

Trong khi vào thi, hễ lúc nào quan chấm trường hỏi đến thì phải đem ra trình. Ai không có giấy căn-cước ấy thì không được thi, hoặc ai đem giấy căn-cước của người khác thì sẽ phải tội.

CHẮC CÁC NGÀI SẼ ĐẾN
NHÀ CHỚP BÓNG PALACE
để xem những phim ảnh trong chương-trình tuần lễ này. Có chuyện
TERRIBLE DILEMME
là một bản hài-kịch và cảm-tình chia làm bốn hồi và hai hồi đầu chuyện
LE ROI DU CIRQUE
Thứ tư, thứ bảy đại hội Âm-nhạc rất hay.

Tòa án Trừng trị. — Hôm nay hồi 9 giờ sáng tòa án Trừng-trị lập kỳ tòa bất thường xử những việc sau này:

Việc lấy vợ lẽ. — Về việc một người Tây làm ở sở xe-hỏa Vân-nam lấy vợ lẽ mà đã đăng báo số tờ trước tại tây Tòa tuyên án phạt 16 quan án treo và 1 quan nồi thường cho người vợ đứng kiện.

Việc dọa bắn chết. — M. Rossaglia chủ hãng bán kẹo và bánh ở phố hàng Trống bị M. Choeppy là thư ký lực sự tại tòa án Sơ thẩm, kiện về việc dọa bắn chết. Tòa nay phải phạt 100 quan án treo.

Thi bằng tiểu học tây. — Hội đồng sát hạch kỳ thi bằng Tiểu-học tây (Brevet élémentaire) ngày 11 Juin 1923 có những giáo-viên nam nữ sau này:

M. Bernard, giáo-sư trường Trung học tây làm chánh hội đồng; Mmes Gautier, Melle Doutrou Damez; Mme Doque, MM. Borner, Gelzes, Imbert, Mme Manous, Melle Landolfi, M. Fousson, Melle Maiboo, M. Leloup, Mmes Sandé, Vanhoorne, Imbert, Roux, MM. Laot, Pache Bai vy làm hội-viên.

BÁN KHU ĐẤT Ở BẠCH-MAI

Hội Hợp-thiện có một khu đất ở Bạch-mai rộng hơn một mẫu, nay bản-hội muốn bán khu đất ấy.

Vậy ai muốn mua xin cứ đến nhà ông Hòa-kỳ ở phố hàng Khay (Rue Paul-Bert, No 75) Hanoi mà xem bản-đồ.

Ngày nào đấu-giá và mua bán ở chỗ nào sẽ có lời bá-cáo.

Hợp-thiện hội lại cáo

Tòa Thượng-thẩm. Cải chính. — Về việc đánh chị đào, tòa thượng thẩm xử phạt Ngô-v-Khoa 16 quan nhưng cho án treo số báo ngày hôm qua bỏ sót mất mấy chữ sau cùng, vậy nay cải chính lại cho đúng.

hai lô 250 tấn và một lô 450 tấn. Hạt ấy phải nộp tại bến tàu Marseille và đựng vào trong những bị đay, ba lô thứ nhất thì phải nộp vào tháng chín tây và hai lô sau thì nộp vào tháng mười tây. Điều lệ ngày 16 Mars 1922 thì vẫn giữ nguyên không đổi.

Tại phòng Thương-mại Hanoi cũng có một bản điều lệ ấy, vậy ai muốn xem thì có thể lại đó mà hỏi.

Việc đắm đò. — Chiếu theo tờ tư của quan Biện-lý Hanoi, sở cảnh-sát đã cho xét về việc một chiếc đò bị đắm tại sông Đà-giang ngày 15 Avril vừa rồi, và phải một người đàn-bà chết đuối.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà bên (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám từ 7 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

6 c. 3502

Nước mắm vệ-sinh — Hải-lợi công-ty ở phố Mới số 72 vừa mới dựng tại Thái-hà ấp một xưởng nấu nước mắm vệ sinh làm rất tinh khiết mà lại có thứ đóng chai. Nước mắm này hiện đã có quan thầy thuốc của Nhà-nước khám nghiệm cẩn thận, không còn phải lo ngại về sự vệ-sinh nữa. Những nhà ăn thử đều khen ngon cả.

Sở Vô-tuyến Bạch-mai. — Trong tháng Avril 1923 sở Vô-tuyến Bạch-mai vừa nhận được vừa gửi đi cả thảy là 33.247 tiếng, tính ra như sau này:

Nhận được	20.659
Gửi đi	12.588

Ai tín. — Bản quán được tin buồn rằng bà cụ thân-sinh ra ông Vũ Giáp mới tạ thế ngày 15 tháng ba ta, tức là ngày 30 Avril vừa rồi, tại Thái hà-ấp. Năm nay cụ hưởng thọ 72 tuổi. Đã 8 giờ rưỡi sáng ngày 17 ta, tức là ngày 3 Mai này thì làm lễ cất đám. Bản quán có lời chia buồn cùng qui quyến.

Cái nạn ô-tô — Trưa hôm qua hồi 12 giờ 50, cái xe ô-tô của M. Luce làm ở ngân-hàng Đông-dương lúc qua phố hàng Trống, ngay cái điện con trông ra thì đụng phải một người đàn bà bán mía là Trần thị-Mậu. Ô tô đã bóp còi mà người bán mía cứ đi ngang đường cho nên bị cái chắn bùn đụng phải ngã nhào ra. Người ta nâng dậy ngay thì xem ra chỉ bị thương xoàng ở chân mà thôi. Chủ xe có cho 5 đồng bạc về làng ở Đồng-lâm để chữa thuốc.

Cái nạn xe ngựa — Chiều hôm qua hồi 3 giờ 50 có một cái xe ngựa do một người xà-ích Annam cầm cương đụng ngã em Ca Co 15 tuổi ở phố hàng Bún, bị thương ở chân.

là vợ Trương-văn Soan và hai đứa bé con, gạch với đá lấp cả mình. Những người láng giềng chạy sang cứu giờ ngay được những gạch ấy ra, xem chừng may cũng bị thương xoàng thôi.

MUỐN BÁN

Có hai cái máy trục-nước là quạt (pompes centrifuges) mới nguyên, một cái trục được 1300, một cái trục được 900 tấn nước trong một giờ, lên cao được bảy thước, có đế bằng gang để muốn mắc vào máy động-cơ chạy điện cũng được.

Muốn dùng động-cơ ba dây hoặc chạy điện liền (moteur triphasé ou contenu) cũng được.

Hỏi tại Công-ty Điện-khí Đông-pháp ở Ha-nội.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tàu «Hanoi» — Tàu *Hanoi* ở Quảng-châu-loan sang chừng 2 giờ chiều 2 Mai thì tới nơi. Quan Đốc-lý mới là M. Krautheimer sẽ tới nơi chuyến tàu ấy.

Thắt cổ. — Chiều thứ hai hồi 1 giờ một người cai ở nhà Xi-măng là Lê-duy-Đình 46 tuổi nhà ở đường Cam dlo lấy dây buộc cổ lên xà nhà tự tử. Trong mình có một cái thư nói là vì nghèo khổ mà phải tự tử. Tử-thi đã đưa vào nhà xác.

Chuyện giấy bạc giả. — Hai người tiêu giấy bạc giả năm đồng là Ng-văn-Hoan và Trần-bá-Truy nói trong số báo hôm qua thì đã phải giải vào Tòa án.

Ô-TÔ «FORD» MUỐN BÁN

«Ford» très bon état de marche bandages neufs prix 750 $ 00.

Un chassis bon monocylindre avec magneto prix 100 $ 00.

Hỏi tại số 34, *đường Belgique*
3580 Haiphong

Ai mất gỗ? — Có hai cây gỗ trôi ở sông Tam-bạc thì nay đã cho đem về gần bóp phú-lít bến Canton. Của ai thì đến mà nhận.

Ốm giữa đường. — Ở vườn hoa Jules Ferry có một người ốm chừng 35 tuổi, nằm ngay ở đấy. Vậy đã cho đem vào nhà thương.

PHÚC-YÊN

Hết hạn nghỉ — M. Trần-văn-Hòe thư ký thượng hạng hạng nhất ngạch tòa Sứ, hết hạn nghỉ thì nay bổ vào tòng sự tại Kho bạc Phúc-yên.

VĨNH-YÊN

Ngạch quan lại — Phan-văn-Đại, tri phủ hạng nhất tại phủ Vĩnh-tường (Vĩnh-yên) nay được phép 29 ngày nghỉ tại Hanoi.

M. Phạm Quỳnh, thông phán tỉnh hạng nhì tại Vĩnh-yên nay bổ đi quyền phủ trong khi M. Phan-văn-Đại nghỉ vắng.

Ngay lúc ấy người nhà phải khiêng ngay lên nhà thương Phủ thọ để buộc thuốc, vì người ấy mất máu chảy nhiều, bất tỉnh nhân sự. Đau quá nên người nhà lại xin đem về nhà để chữa thuốc Nam được một lúc thì chết.

Lấy trộm cả của Tổ — Hôm hội đền Hùng vương ba ngày vừa rồi đến ngày thứ tư các thủ-từ thu dọn ở các đền thì thấy ở đền hạ mất một đôi lọ độc-bình bằng sứ dày thượng-cổ, không biết những quân trộm nào lại táo gan như thế?

Bắt được trộm. — Sáng hôm vừa rồi, các thầy lý dịch phiên tuần bên kia sông có khiêng một thằng trộm sang trình nhà thương. Họ nói rằng thằng này lấy trộm ở vàng ấy đã nhiều lần, nay họ cố rình bắt, đuổi đánh phải trọng thương mới không chạy được. Những đồ vật nó lấy của làng ấy tối hôm trước thì lấy lại được cả. Có thể thì nay làng ấy mới đỡ trộm.

BẮC-GIANG

Định giở ngón gì? — Bản quán tiếp được bài sau này nhờ đăng báo:

Ngày 28 Avril tôi đi vắng về thấy đàn bà con trẻ sợ hãi như nhác vừa run vừa nói với tôi rằng: «Vừa rồi thấy phó tổng đến nói rằng có người báo quan nhà ta có súng.» Tôi nghe cũng giật mình, nghĩ lại hắn có đứa nào giở ngón gì đây? Số là tôi ở chỗ này không những giữ ty rượu của chủ, tôi lại có đồn điền làm ruộng và thầu rừng làm gỗ làm củi, số người làm các nơi kể có ngót 100 người thực tôi vẫn hết sức làm ăn, nhưng tôi cũng đã biết thân ở đất này lắm kẻ gian phi dòm giỏ tôi đã làm đơn xin quan Chánh-sứ mua súng sẵn để giữ nhà, ngài đã thương mà chấp đơn, song chưa được phép, thì sao đã dám mua. Sáng 29 thấy thầy phó đem một tờ giấy đấu kiểm đồ chơi, đọc rằng có người báo nhà tôi có súng bẹn 2 ngày phải đem trình. Kỳ thay! súng ở đâu, chắc rằng quân bất lương thấy vắng tôi mất, muốn làm hại tôi, thấy thế ai không chột dạ, tôi liền lục soát khắp nơi không thấy mới yên lòng.

Vậy phải lập tức nhờ quí báo giải bày cho vì e hai lẽ về sau này: một là tự nhiên làm cả nhà tôi kinh khủng, hai là sợ quân hung đồ định hại người mưu này bỏng tất sinh kế khác, nhỡ khi chúng vất của quốc-cấm vào nhà tôi thì sao? Vậy ai là người dám nói ấy? Tuy không có, không có tội, nhưng cũng không phải là việc đùa, nếu không có cũng im thì sau chúng làm nữa. Vậy dám mong quan trên xét cho ra kẻ tố gian thì chúng tôi đội ơn lắm lắm.

Phạm-Chinh.
Ký rượu ở Kép lại cáo.

LẠNG-SƠN

Tiền trợ cứu. — Người cu li Dương Công chết trong khi làm chợ ở mỏ khai thác chân Bắc sơn ngày 13 Avril 1923 thì nay mẹ là Hoàng-thị-Nhu quán làng Ngu-viên, tổng Quỳnh-sơn chân Bắc-sơn được đặc cách tỉnh một số tiền trợ cứu là 20 đồng.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

SỐ 80

NỮ-TRINH-THÁM

THUẦN-PHONG dịch thuật

Truyện mấy nhà nữ trinh-thám, khéo đem cái tâm tư tình mật cái thủ-đoạn khôn ngoan, đổi dạng thay hình, khinh thân mạo hiểm mà khám phá được mấy cái kỳ án. Xem truyện này đủ biết cái tài thâm ẩn trích tinh bọn quần thoa cũng không nhường gì các nhà đại trinh-thám xưa nay vậy. Cho hay yếu liễu tơ đào vẫn chịu tinh-anh trời đất; đừng nghĩ lòng lon tinh huệ không bằng đảm lược nam-nhi.

Sử-sam bật cười mà nói:

Cái lý ngũ-hành sinh khắc, có can thiệp gì đến việc thuốc thang?

— Thế này! nói ra thì nhiều lắm vậy hãy tạm nói ngay chứng trúng phong. Thận sinh can. Can là phong; can hư nên mới trúng phong, vậy chữa trúng phong thì phải «Bổ thận». Nay nếu dùng đến thuốc «hàn-lương» là phương «phạt thận» thì thật chẳng khác gì lửa cháy lại đổ thêm dầu.

— Cái lý ngũ hành mà chỗ vào việc thuốc thì tôi tưởng vu khoát quá, này hãy nói như tỳ thượng tín thận thì thuốc thầy, tinh thầy thì «nhuận-hạ» thế làm sao lại tăng được tinh? làm thì thuộc hỏa, tinh hỏa thì «Viêm thượng» thế làm sao mạch máu lại tuần hoàn lưu thông, không chạy ngược lên mồm lên mũi?

Chúng tôi nghe nói đều buồn cười không sao nhịn được. Người thầy thuốc giận lắm, liền nói:

Cái đó thì xuống suối vàng mà hỏi ông Hoàng-đế ông Kỳ-bá! cho đừng nên hỏi tôi. Nói xong đứng phắt đi ra Chủ phủ ra tiễn chân, cũng không thèm ngảnh lại.

Ra đến cửa bỗng lại gặp một người thầy thuốc họ Cố đi vào, người thầy thuốc họ Mạn liền dơ chân dơ tay, chỉ giời vạch đất mà rằng:

Rõ buồn cười quá! Rõ buồn cười quá! bệnh nhân thì rất là hư nhược, mà lại có một vị Tiểu-thư nói láo! đòi cho uống «hàn-lương». Thật là từ thượng cổ đến giờ, chưa ai lại chạy chữa như thế! Tiểu-đệ bảo mãi không được, tức mình thôi để kệ xác! vậy trong lão-huynh cũng không nên thêm dự đến làm gì!

Người thầy thuốc họ Cố nói rằng:

Hãy để tôi vào chẩn mạch xem sao, rồi ta sẽ liệu. Hai người bèn cùng vào. Người thầy thuốc đến sau chẩn mạch xong, người thầy thuốc họ Mạn liền hỏi rằng:

Lão-huynh xem có phải hư nhược không?

Người thầy thuốc họ Cố nói:

Bản nguyên thì cũng có hư nhược thực, song bây giờ đương lúc công phạt, có bệnh thì bệnh chịu, cũng không quen ngại gì lắm, thế gọi là «Cấp tắc trị tiêu».

— Vậy tôn ý thì bảo nên dùng thuốc gì?

— Ngu-ý thì nên dùng những vị: Trúc-lịch, Châu-phấn, Linh dương-giác hay là Thạch-quyết-minh.

— Thế Đại-hoàng có dùng được không?

— Năm đồng cân thì khi nhiều, song ba đồng thì cũng có thể dùng được!

Người thầy thuốc họ Mạn nghe nói, đứng phắt ngay dậy rồi nói:

Điều đó thì Tiểu-đệ cũng xin lạy. Nói xong, đi ra, cố giữ cũng không ở lại. Sử-sam bèn cùng với người thầy thuốc họ Cố châm chước cho thuốc, đến chiều thì Du-viễn đã tỉnh lại. Chúng tôi bấy giờ mới yên lòng.

Mười một giờ ngày mai, bỗng có một người họ Du-văn tên là Tài-Sinh ở Từ-dã-trấn đến báo tin rằng:

Quách-nhất-tài sáng hôm nay đã bị người đâm chết.

Chúng tôi nghe nói đều giật mình. Hôm ấy Tiếp chân bận việc ở nhà Tôi bèn rủ nàng Tuệ-châu, nàng Giáng-anh, nàng Vi-viên cùng Sử-sam cùng sang Từ-gia-trấn, đi vừa hai giờ đồng hồ mới đến, đến nơi mà quan huyện cũng vẫn chưa về khám. Chúng tôi liền đến xem thây Nhất-Tài.

Người đứng vòng trong vòng ngoài, chúng tôi cố len vào xem, thì thấy tử-thi nằm ngang giữa đường đi, giữa ngực bị một vết dao thương, dài hai tấc, chỗ sâu nhất hơn một tấc, dần về phía bụng lại dần nông, chung quanh máu chảy lênh láng, song cũng đã có chỗ khô dính vào da, về đùi bên trái cũng bị dao thương, vết thương cũng nặng. Chúng tôi chỉ thấy có thế, còn chứng-cứ khác, thì tuyệt nhiên không tìm thấy gì.

Vừa lúc đó quan huyện đã về đến nơi, chúng tôi đứng lảnh ra một chỗ.

Trong đám người theo quan huyện về đó, tôi có biết một người là Ngô-thứ-Khắc là mạc-tân của quan huyện. Người ấy vẫn thường đi lại nhà tôi cùng nhà nàng Vi-viên. Thứ khắc trông thấy chúng tôi, liền hỏi rằng:

Các vị Tiểu-thư hôm nay đến đây làm gì vậy!

Tôi mỉm cười mà nói:

Lại xem tử-thi đó thôi!

— Tôi biết các Tiểu-thư còn có thú riêng nữa.

— Cũng chưa chắc đã phải, vì người chết này là họ Quách, đối với Hán-tôn cũng hơi có họ hàng.

— Các Tiểu-thư có tìm thấy mối chăng?

Sử-sam vâng:

Cũng có thể biết được vài điều chắc chắn

— Thế nào?

— Một là hung thủ sát ý mưu hại đã lâu.

— Sao tiểu thư lại cho làm vậy?

Đường hẹp gặp nhau, chưa chắc đã mang sẵn binh-khí nay sáng sớm gặp nhau, cầm dao đâm chết, nếu không phải thù-hiềm đã lâu, thì làm gì sẵn dao?

— Thù nhau sao không giết ở nhà, mà lại giết nhau ở đường cái?

— Đó lại có một điều chứng cứ nữa. Nếu là hai người vốn không hiềm-thù, thì sẩy ra sự đâm nhau, tất trước phải có chửi-mắng giằng-co nhau đã. Nay trừ hai vết dao thương, tuyệt nhiên không có gì là vết thương giằng xé. Xem đó thì tất là người chết gặp phải quân thù!

— Nếu phải là tích thù, thì gặp nhau tất phải tranh đấu trước, tôi trông tử-thi cũng ra dáng lực lưỡng, khi nào lại chịu bó tay cho quân thù đâm.

Cứ ý tôi, thì hai người ngoài mặt tất ra dáng hòa-hiếu, mà trong bụng thì sức-ý báo-thù, cho nên hung thủ đánh bung, tất hồi lúc bất ý mà người chết không biết.

— Còn chứng cớ gì nữa?

— Hai là cái dao đâm người đó, tất không phải là dao của đầu bếp, hay là dao của Tiều-phu, cái dao này tất nhiên thanh dài mà lưỡi sắc, song mũi cũng không nhọn.

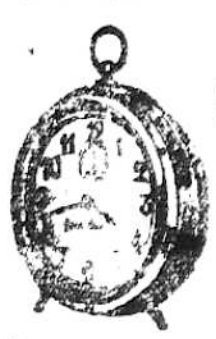
— Sao biết?

Nếu như dao thường thanh ngắn, thì làm gì vết thương sâu đến hơn tấc? mà nếu mũi nhọn thì làm gì vết thương rộng đến thế này. Cứ ý đoán ra, thì con dao ấy hình dạng cũng đồng như những con dao lưng của mọi người thường đeo! nếu không định giết người, thì đem làm gì con dao ấy.

Thứ khắc vỗ tay nói:

Phải! hôm nay lúc sớm, lại còn có lý dịch ở Phan-dã đến báo rằng người làng ấy là Lai-quả-phụ, cũng thắt cổ lúc sáng sớm. Lai-quả-phụ, vốn có đi lại với Nhất-tài, mà Nhất-tài chết lại vào giữa quãng đường Từ dã sang Phan-dã, vậy thì cái án này tất bởi «đố gian» mà sảy ra.

(Còn nữa)

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỨC
KIỂU PHÁP
Máy kỳ-mã thượng hạng
Mỗ ve kim dạ-quang
BẢO BẢNH 5 NĂM
5 $ 00

TUYÊN-QUANG

Ngạch thừa-phái. — M. Vũ-tá Tiên, thừa-phái hạng năm ở phủ Sơn-dương hết hạn nghỉ nay đổi đi Bắc-giang thay M. Đặng văn-Tào phải cách chức.

M. Lê-phấn-Phiên thừa-phái hạng năm tại Thái-bình nay đổi đi Sơn-dương thay M. Vũ-tá-Tiên.

NAM-ĐỊNH

Đá bóng thi. — Chủ nhật vừa rồi

thấy quan Đốc lý đại nhân Garnier thân chinh tới và nhiều các quí quan khác tới nơi chỗ tử-thi khám nghiệm, có cả M. Ung-Song thư ký tại tòa Đốc-lý theo phụ tùng Quan Đốc lý cho đem xác ấy lên nhà thương để mổ mà tra án. Ngay hồi quí quan còn ở tại đó, có một người Hoa-kiều Sơn-đông tới nhận tử thi ấy chính là vợ hắn và khai rằng khi hồi trưa bữa 31 Mars có một tên *chauffeur* ở Saigon mới ra Dalat đến chơi nhà một bà

Phùng-xuân-Dong, Ng-gia-Niêm, Ng-quang-Cận, Trần-v-Cận, Phạm-hữu-Loại, Ng-v-Anh, Hoàng-v-Tân, Ng-v-Cuông, Ng-v-Ngôn, Hà-khắc-Duyên, Ng-v-Tình, Đinh-v-Bải, Ng-văn-Đan 21 p; cộng 21 p.

Huyện Mỹ-lộc: MM. Ng-trần Mô, tri-huyện 5 p

Huyện Vụ bản: MM. Trịnh-huy-Huyễn, tri-huyện 3 p; Ng-xuân-Xung, Ng-xuân-Đài, Bùi-trinh-Khiêm, Đào-huy-Liên, Cao-v-Hanh Trần-v-Long,

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xén cành không được cẩn thận, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho cháy cầu chì hay đứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa lại đường điện, ngộ ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự nguy

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà làm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ

[illegible] KIỂU PHÁP
Máy ký-mã [illegible]
BẢO HÀNH 5 NĂM
Giá . . . . 5$00
Bán tại hiệu:
A. PERROUD (Nhà xanh)
[illegible] HANOI

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
Chữa bệnh đau ngực, rao phổi, ho khan, ho [illegible] vân vân, người ta thường mắc phải trong mùa này
Thứ đầu nguyên 1$75 một litre, 0$90 nửa litre
viên 0$90 một lọ, đúng uống được 12 ngày
Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÈS, số 54, phố Tràng-tiền, Hanoi

Độ này tiết giời thay đổi thất thường có nhiều người ốm!
[illegible] CACHETS ANTIGRIPPE [illegible] trong 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh [illegible]
Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÈS, số 54, phố Tràng-tiền, Hanoi

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn [illegible] gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản quán cái giấy quản báo, chiều [illegible] [illegible] (0$20) bằng tem [illegible] giấy quản khảo.

Ai không gửi tiền theo lệ [illegible] nguyện [illegible] phải trả bưu phí.

giang thay M. Đặng-văn-Tảo phải cách chức.

M. Lê-phấn-Phiêu thừa-phái hạng năm tại Thái-bình nay đổi đi Sơn-dương thay M. Vũ-tạ-Tiên.

NAM-ĐỊNH

Đá bóng thi. — Chủ nhật vừa rồi hội các ông giáo cùng với hội lính tây đã đá thi ở trong trại. Dự cuộc có đủ cả hàng quan tây, ta, kèn trống. Đúng 4 giờ bắt đầu đá, hai bên cùng [illegible] sức cuổ [illegible]. 1er temps bên ta [illegible] vân [illegible] không kể vì người avant centre bên kia đá vào [illegible], còn một vân [illegible] arrière bên ta đá lỡ vào. 2e [illegible] lại [illegible] một vân [illegible]

Khá khen thay M. Vân arrière volant và M. [illegible] arrière [illegible] đã chống [illegible] kịch-liệt. Nhiều khi quả bóng vào tới ligne đ-mi đều bị M. Vân [illegible] rất là khéo léo và đá đi, cũng là [illegible] khi bên kia vào giây Goal cũng đều bị ông ấy ngăn chống được cả. Có một điều đáng tiếc cho ta là thiếu mất ông giáo Cơ vì ông có việc buồn nên không thể dự cuộc chơi được.

Tan cuộc [illegible] có [illegible] hội ta vào trại [illegible]

Nguyễn-huy-Trân tại cảo

HÀ NAM

Tiền giúp người bị hỏa-tai. Quan Thống-sứ đã ký nghị-định làm măng đa [illegible] 100 đồng để trợ cấp cho những dân bị hỏa-tai ở làng Vân-phú vừa rồi.

VIỆC TRUNG-KỲ

DALAT

Một đao oan nghiệt dứt người tình chung. — Một ngày hội kỷ niệm lễ khánh-thành tỉnh Dalat rất vui vẻ lại xẩy ra thêm một tấn bi kịch rất ghê gớm [illegible] làm gương cho bọn quân thoa [illegible] ở xứ này.

Nguyên ngày 31 Mars là ngày lễ Pâques, ở [illegible] đây lại có thêm hội lễ khánh-thành [illegible] cũng có đủ trò chơi, như hội 14 Juillet thường niên ở các tỉnh khác vậy. Từ khi nhà nước khai sơn phá thạch lập nên tỉnh này đến nay, bây giờ mới mở hội lần này là lần đầu, mà cái án mạng này mới xẩy ra cũng là lần thứ nhất, nguyên do bi-nhân được [illegible] kịch tấn bi kịch này từ đầu chí cuối, cho nên có mấy lời quê-kệch đăng lên báo chương, trước là để cho quân-tử đọc báo [illegible], sau nữa ai là người [illegible] con [illegible] của người đàn bà bị [illegible] đao oan nghiệt kia mà nỏ [illegible] nơi đất khách quê người [illegible] cả [illegible] tên sát nhân đều được biết [illegible] cũng không phải là vô ích vậy.

Nhân buổi 31 Mars vào hồi 9 giờ tối ở tại dinh có rước đèn, kỳ lân [illegible] và tối này [illegible] vân vân (đám rước đèn này rất vui và có mấy thứ người như là Annam, Hoa-kiều và Mọi, [illegible]) Hồi 8 giờ [illegible] thì hết thầy trẻ nhỏ và [illegible] nhân [illegible] bi nhân cho đi coi hội rước đèn hết, ở nhà chỉ có bi-nhân cùng tiện [illegible] đang mắc mua bán ở cửa hàng có bi-nhân [illegible] ngồi trên [illegible] coi báo thình [illegible] tiếng kêu la, ngó cổ ra cửa [illegible] đường thấy một [illegible] đuổi rược một người đàn bà yếu ớt vừa tới trước cửa hàng nhà bi-nhân, thì người đàn bà ấy té nhào, nằm gửa dưới đất rẩy đành đạch, mà không thấy kêu la chi cả, còn chàng kia thì [illegible] chạy trở lại. Bi-nhân thấy vậy lật đật chạy xuống nhà dưới, ra ngoài đường hô hoán lên đuổi bắt tên thủ phạm chạy đó, mà không ai tiếp cứu với bi-nhân [illegible] nên bi-nhân không bắt được tên sát nhân ấy. Trở lại nhà thấy tiện nội vừa sợ, vừa nói: Người đàn bà này có lẽ chết rồi không cục cựa; lại gần coi người đàn bà ấy lạ hay là quen thì thấy mặt mũi đầy những máu không rõ mà phân biệt ra quen lạ được, bi-nhân liền tới dinh quan Phủ sở tại gần đó để trình báo mà không có ai, vì quan cùng nha-lại mắc đi phụ tùng đám hội rước đèn, còn mấy nhà hàng phố lân bang thì tinh là người Hoa-kiều, họ thấy vậy đều đóng cửa cả, y như lời tục ngữ nói: « Cháy nhà hàng phố bằng chân như vại » Bi-nhân tự nhà tới chỗ hội rước đèn (Langbian Palace) xa ước chừng 500 thước tây mà tỉnh này là tỉnh ở chốn sơn-lâm đường sá cao rốc cho nên chẳng có xe cộ chi cả, bi-nhân phải cố chạy tới tìm quan-sứ và các quan bản tỉnh, lúc trở về đến nhà đi lý theo phụ tùng Quan Đốc-lý cho đem xác ấy lên nhà thương để mổ mà tra án. Ngay hồi quí quan còn ở tại đó, có một người Hoa-kiều Sơn-đông tới nhận tử thi ấy chính là vợ hắn và khai rằng khi hồi trưa bữa 31 Mars có một tên chauffeur ở Saigon mới ra Dalat đến chơi nhà [illegible] già người Bắc có nói chuyện với hắn và có nhận vợ người khách ấy là vợ cũ [illegible] v. v... mà bây giờ xẩy ra sự ghê gớm này.

Quan Đốc lý nghe người Khách khai như vậy [illegible] hỏi qua bi-nhân, thì bi-nhân cũng khai đầu đuôi như đã nói ở trên, ngài lập [illegible] bảo quan Phủ cho lính [illegible] thành đi tróc nã tên sát nhân ấy. Quan phủ một mặt sai một thầy đội và mấy tên lính đi tầm nã và một mặt cho mời bi-nhân qua Phủ đường hỏi chuyện đầu đuôi. Được một lát, bi-nhân đang đàm đạo với quan phủ cùng nha-lại, thì thấy lính đã dẫn tên thủ phạm đó về nộp trước công-đường. (Thiệt là: « oan hồn, hồn hiện » — Lưới trời tránh sao cho khỏi,) nó còn dấu vết máu dầy ở nơi tay và quần áo nó. Nó khai tên nó là Ng-Mây, ở làng Nội-duệ, huyện Tiên-du, tỉnh Bắc-ninh, theo giấy căn cước của nó làm nghề cu-li-xe. Còn giấy căn cước của thị kia mà người Khách trú đem trình thì tên là Nguyễn-thị-Cúc, 33 tuổi, người ở phố Lò-đúc, nội đệ [illegible] thành phố Hanoi. Tên thủ phạm [illegible] khai rằng nó lấy thị ấy làm vợ đã ngoài mười năm không có con cái chi cả, vợ chồng đem nhau vô Saigon làm ăn, tự nhiên thị ấy bỏ nó trốn đi mất từ tháng bảy năm ngoái. Nó đi theo chân ra Dalat được ít bữa, thì gặp thị ấy đã lấy tên Khách trú Sơn-đông rồi, nó hỏi thị kia thì thị đã không nói tử tế với nó, lại còn sỉ nhục nó, cho nên nó tức giận mới sẩy ra cơ sự làm vậy, tên thủ phạm cứ thực mà khai cả. Đầu đuôi như vậy, bi-nhân phải lưu lại ở dinh quan phủ tới ba giờ sáng để làm chứng. Ngài cũng dạ [illegible] vì bi-nhân từ thuở nhỏ đến nay mắt chưa hề trông thấy một cái cuộc ghê gớm như thế bao giờ. Người ta cắt cổ một con gà nó còn kêu oen oét [illegible] tiếng thay, còn thị này bị một nhát dao oan-nghiệt, té nhào xuống đất chết liền !!!

Bữa sau quan Docteur của tỉnh đã mổ tử-thi ấy để khám nghiệm, thì thị ấy bị một nhát ở bụng và một nhát ở cổ họng!!

Lồ-tra, N. V. L. tại cảo

[illegible] Hội Việt-nam Thanh-niên

Tỉnh Nam định

MM. J. V. Baron, R. Delos 10 p; Prad [illegible], Giordani 6 p; Dumas, Hoàng-v-Ngọc, Wood, B[illegible], Raul-jean, Passagne, Lan [illegible], Mme Guelfucci, Michel, Sarean, Denubila, Pénet 12 p; cộng 28 p.

MM. Phạm-v-[illegible] đồng đốc 50 p; Mai-[illegible]-Xuân, án sát 30 p; Trần-trọng-Trí 4 p; Đỗ-v-Đáp 3 p; Ng-trọng Niệm, Ng-đức-Hải, Đoàn-[illegible], Hồng Đỗ-[illegible] Ma 4 p; cộng 91 p.

Phủ Xuân-trường: MM. Bùi-bằng-Đoàn, tri-phủ; Ng-đông Sinh, Hồ-hữu Luận 15 p; Đinh-văn Liên 5 p; cộng 23 p.

Phủ Nghĩa-hưng: MM. Hà-duy-Thành, tri phủ 5 p; Trần-ngọc-Côn 3 p; Những ông Thừa-phái phủ Nghĩa hưng, Trần-ngọc-Uyển 4 p; Trương-ngọc-Hiền, Trần-ngọc Huyên, Trần-ngọc-Bao 3 p; Ngô-v Bằng, Lại-hữu-Xương, Ng-v-Hoan, Vũ-viết Phụng, Trần-ngọc-Tài, Trần-sinh-Dương, Bao huy Dương, Đào-thọ-Dương, Kim Đinh, Hành Kỳ, Ngô-văn-Dục, Công-phát-Long, Lại-văn-Ky 7 p; Tuành-An 0 p.30; Phúc-hưng Long, Thiên hương-Tiên 0 p 40; cộng 21 p.70

Huyện Ý-yên: MM. Bùi-Đông, tri-huyện 3 p; Ng-lạc Lễ, Tô-văn Tú, Hoàng-v-Chương, Minh-văn-Ngoạn, Dương-xuân-Lan, Trần-đoàn-Dư, Ng-v-Tình, Đinh-v-Bái, Ng-văn-Đan 21 p; cộng 21 p.

Huyện Mỹ-lộc: MM. Ng-trần-Mô, tri-huyện 5 p

Huyện Vụ bản: MM. Trịnh-huy-Huyến, tri-huyện 3 p; Ng-xuân-Xung, Ng-xuân-Đà, Bùi-trinh-Khiêm, Đào-huy-Liên, Cao-v-Hạnh Trần-v-Long, Ng-v-Thuận, Vũ-đình-Trợ 8 p; Ng-[illegible]-Phương, Đoàn-v-Giai, Vũ duy-Nguyên, Trần-thế-Xuân Phạm-quang-Trấn, Trần-huy-Trương, Ng-trọng-Khoa, Ng-thanh Hảo, Ng văn-Riệu, Phạm-v-Sảo, Trần-ngọc Anh, Hồ-v-Cang, Phùng-gia Niên, Đoàn-v-Liễn, Ng-đình-Đáng, Trần-tất-Đang, Ng-văn-Thực, Phạm-ngọc-Liên, Bùi-[illegible]-Quang, Muôn-văn Tuấn 10 p.50; cộng 21 p 50

Máy điện phải chữa

Công-ty điện-khí Đông pháp có lời để các nhà mua điện biết rằng vì một cái máy hỏng, cần phải chữa ngay, thì mấy hôm công ty phải giảm sức điện đi, và không khéo có lúc phải tắt điện tại một vài khu

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xén cành không được cẩn thận, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho cháy cầu chì hay đứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa tại đương điện, ngộ ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rủi-ro.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công-ty điện-khí xin có lời công-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay [illegible]-cối khiến cho từ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một [illegible] rưỡi

Các ngài mua điện muốn nhờ Công ty làm giúp việc ấy cũng được

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà làm ra không đỡ được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi »

Ng[illegible],
Ed. Montès,
54 Rue Paul Bert, Hanoi

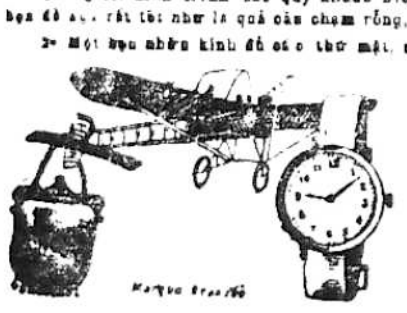

[illegible] Công-ty [illegible] đường Sadi [illegible] nấu dầu [illegible] chế các thứ sơn tây đủ các mùi đất dầu CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ [illegible] thư cho [illegible]-hiệu lấy mẫu, sẽ xin [illegible]

PAO-VA 寶

28, Phố Hàng [illegible] Hanoi

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang: 1° Một bọn đồ [illegible] rất tốt như là quả cân chạm rồng, vòng, điếu bút thuốc lá, đũa, vân vân.

2° Một bọn nhiều kính đủ các thứ mặt, mặt đen, mặt trắng, mặt vàng, mặt mài từ cây, vân vân. Lại có cả những kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quí xuân đến họ mà đeo những nhiều kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả quít đeo tay, đồng-hồ [illegible], đồng-hồ báo thức, đồng hồ chăm-căm, vân vân.

4° Một bọn chậu sứ, đôn sứ, lọ sứ, bát sứ, bồ sứ để thủy-tiên hay là bầy cảnh cũng được và tứ bình, vân vân

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể năm số trên này chúng tôi xin bớt hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Còn các đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các qui-khách cũng [illegible] rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi

Đồng-hồ treo và để

MÁY ĐỨC CỰC TỐT
BẢO HÀNH 10 NĂM

Máy chạy 15 hôm, đánh tiếng chuông thanh nhã. Vỏ bằng gỗ ghép không bao giờ mọt.

Mỗi cái 15$00

Cước tính thực [illegible]

TONG-YUNE-TAI
[illegible], Phố Hàng [illegible]

[illegible] 必 [illegible]

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu phách này, rất thơm sạch mát mà chóng khỏi bất cứ trẻ con người lớn, tim [illegible] phá lở sâu quảng sâu xương [illegible] khoét, thâm lõm ăn tai, thối tai. Các chứng lở ngứa ngoài da, bôi đều khỏi cả, lọ nhỡn giá 0$50, lọ nhỡ giá 0$30, lọ nhỏ giá 0$15, mua buôn nhiều có trừ hoa hồng. Thuốc này và thuốc cao rang, thuốc đan [illegible] kinh [illegible] thuốc bảo thận hoàn, đều là bản-hiệu mới tinh chế ra cả, mà kỳ [illegible] Hanoi vừa rồi bán được các thuốc ấy rất nhiều, [illegible] hàng tạp-hóa và các hàng [illegible] các tỉnh hiện đã nhiều nơi mua buôn để bán lẻ. Các nơi đã [illegible] bán bộ như sau này: hiệu Mạc-Đình-Tư, 136, phố hàng Đồng. Sở bán báo [illegible] phố hàng Đồng, hiệu [illegible] 83, hàng Bông, nhà in Đông-kinh ấn-quán 82, hàng Gai, nhà in Thực Nghiệp ấn-quán, 43, phố Bờ Hoàn-kiếm, hiệu Đồng-Hưng Viên bán cao-lâu và hiệu Vĩnh Hợp-Thành, hiệu Hạnh-Hòa-Đường bán bào chế hàng Buồm, hiệu Vạn-Xuân chụp ảnh, 12 hàng Điếu, hiệu Vạn Xuân-Đường tân, 18, hàng Trống, hiệu T[illegible]-Lợi, 11, phố Cửa nhà thờ, hiệu Gia Long, 18, phố Tiền-tsin, hiệu Vĩnh-Lợi Vinh, 69, hàng Bồ hiệu Quảng-Lợi 23 và hiệu Bảo Hợp, 27, phố Chợ nhỏn cũ, hiệu Vĩnh-Xương, 27, Hà-trung, hiệu Phương-Đình, 100 Cầu gỗ, hiệu Phạm-xuân-Trung, 62, hàng Bạc, hiệu Hưng-Long, 27 hàng Bát đàn, hiệu Hạnh-Nhân-Đường, 51, và hiệu Hưng-Tương, 52, Phúc-kiến, Hanoi, hiệu Hợp-Hưng-Long, 23, phố khách Haiphong, hiệu Hoa-Sinh-Đường 167 phố Khách và hiệu Quảng-Lợi-Ích 25, hàng Song Nam-định, hiệu Vạn An phố Yên [illegible] Yên bay, hiệu Đức-trường phố Việt lợi tỉnh Việt trì, hiệu Đức-Phong, 186, phố Đông-thị Hải-dương, hiệu Phúc-Hưng bán tạp hóa Phúc-yên, hiệu Xuyên-[illegible] sở may ao tỉnh Vân-nam, hiệu Sai-Cheong, 41 Wing lok, Hong kong. Các nơi kể trên có bán hộ cả thuốc thấp xoa ngoài và các thuốc cần dùng khác nữa, đều cùng hiệu cả. Xin các qui-khách chiếu cố.

Bản hiệu VẠN-XUÂN-ĐƯỜNG
Số 2[illegible], phố Tiền an, tỉnh Bắc-ninh (Tonkin)
Chủ nhân

[illegible]-đình-Mai [illegible]

Cơ [illegible] (Bên nhà Đen)

HANOI

Nay tôi mới mở xưởng [illegible] ghế [illegible] vân. Xin các qui khách [illegible] tạp, cũng đủ cả. Giá [illegible] và làm thực kỳ. Mời các [illegible] mua giúm [illegible] hiệu tôi [illegible]

Distillerie du Nord

NGUYỄN-VĂN-MÃO & Cie

31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam-Việt được phép lập lên để chế các thứ rượu mùi, hiệu là ÔNG SAO, so với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm, xin quý khách nhận rõ hiệu tem giấn có ÔNG SAO khỏi nhầm.

Bản-hiệu bán buôn, bán lẻ, giá tính rất rẻ. Xin các quý khách chiếu cố đến cho.

Quý-khách ở xa muốn mua thứ rượu [illegible] hỏi han điều gì xin cứ viết thơ cho bản-hiệu thì bản-hiệu xin trả lời [illegible]

Ông [illegible] số 267

BÁO NAM-KỲ KINH-TẾ

Mỗi tuần lễ xuất bản một lần ngày thứ tư,

Ở ĐƯỜNG CHARNER, SỐ 67, SAIGON

Giá mua đồng [illegible] 5$00

Thực là một tờ báo nói [illegible] Kinh-tế rất có ích cho tất cả mọi người. Vậy người Bắc-kỳ nên mua mà xem, sẽ rõ nhiều điều hay lắm.

[illegible]

[illegible] THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

PHONG-TÀI
HIỆU ANNAM ĐÓNG GIẦY

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá thu viên

Do Võ Framasoft (http://framasoft.free.fr/) chuyển đổi từ định dạng chữ Kho Sách Xưa Quán Mentoys (Tức macrofilms, chia sẻ học Cornell)

Đến ngày 10 Mai 1923, trước hồi 10 giờ sáng, tại phòng Phó binh lương thứ ba (Đường Carnot Hanoi), sẽ nhận giấy đấu giá về những thứ cần dùng cho kho Công-chính Haiphong.

Tiền ký quĩ tạm : 30 p. 00

Số điều-lệ về việc thầu này hiện để tại :

Hanoi, phòng Phó-binh-lương thứ ba và kho Chánh y-phục ;

Haiphong, phòng Phó-binh-lương.

SỞ BINH LƯƠNG CỘI CÁC BA THUỘC ĐỊA

Phòng Phó binh-lương thứ ba

Hanoi

Yết-thị gọi đấu giá

Đến ngày 10 Mai 1923, trước hồi 10 giờ sáng tại phòng Phó Binh-lương Hanoi, sẽ nhận giấy đấu-giá về sự may mặc cần dùng cho kho chánh y-phục, Hanoi.

Những người nào mà xưa nay chưa từng dự thầu bao giờ thì phải làm đơn xin phép dự thầu để trình phòng Phó Binh-lương thứ ba, trước ngày 8 Mai 1923.

Tiền ký quĩ tạm là. . . 50 $

Số điều-lệ về việc thầu này hiện để tại :

Hanoi, phòng Phó Binh-lương thứ ba, và kho chánh y-phục.

Haiphong, phòng Phó Binh-lương

Hanoi, ngày 1er Mai 1923

Quan Phó binh lương coi phòng phó binh-lương thứ ba

Ký tên : LIPPMANN

Nhà Bán-đồ « TĂM-TĂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. **Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.**

Những ông già đau yếu hãy dùng kỳ đấu-xảo riêng lại cuộc Hội-chợ Hanoi 1923 để catalogue riêng quí khách muốn xem xin viết thư gửi hỏi, văn-hiến sẽ gửi biếu.

TRẢ TIỀN TẶNG CON-NHỈM

Nhiều ông gửi tiền tới bản-quán bảo con-tiêm, xin cứ thuốc bản-quán làm. Vậy có ai muốn các ngài trả ra những tiền đã tiêu ở con thì bản-quán không sẽ gì tiền mà trả lại cho các ngài cả.

Đã có bán khắp các hiệu thuốc lớn.

Muốn chữa cho khỏi các bệnh lậu thì không cần gì đến thuốc *santal monal* nữa.

Thuốc này dùng theo cách thức hoàn toàn khác hẳn, chuyên trị về riêng bệnh lậu và làm cho khỏi hẳn, dù có mạn khắc đến.

Không cần gì ngưng hẳn các thứ thuốc khác mà bệnh lậu sẽ phanh-hông lôi hại ! Cứ tùng chai mà dùng những thuốc không có giá trị gì cả.

Khi mới có mủ thì nên dùng ngay thuốc *santal monal* mà dùng luôn cho đến khi tuyệt hết các bệnh.

Thuốc *santal monal* làm cho nước tiểu thật ra xanh rêu các sự, các bàng-quang, nào quí thấy và làm cho bệnh rất là chóng khỏi, vì thuốc này bào-chế bằng nhiều được phẩm mạnh mẽ và hiệu nghiệm vô cùng.

Xe nhà và xe cho thuê

POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS

Societe Fre de Transports Hanoi

7, Boulevard Rabelais

Telephone N° 23

PHAI DUNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ BỆNH

ELIXIR TONIQUE ANTICLAIREUX

TAM-TINH-Y-QUÁN

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị thần hiệu không có phụ chất nhiễm môn

Mỗi hoàn 0.50 (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẠT-LÉO VÀ GÂN-CỐT

THUỐC PHÁP Trừ tận gốc [illegible] Ở PHÁP QUỐC LÀM

Cũng có bán tại Bazar CHANGAM Place Négrais 1 Bis Rue [illegible] và các hiệu bào chế khác.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Hiệu Godin cũ ở phố Hàng Ngang, Hanoi

Thứ ba 1er Mai và mấy ngày sau

Các BAN [illegible]

Nước hoa — Giầy hạt — Mũ — Đèn — Cốc — Xoong chảo — Bát đĩa — Đồ điện và các hóa chất

GIÁ THỰC PHẨM

Có bán đủ hạng [illegible] Gabriel

Rượu nho — Champagne — [illegible]

Bánh [illegible]

Xin trông giờ bán, giờ mở cửa hàng

Bổ rẻ thì sắp đến mùa nước nổi, ai là sẽ [illegible] ngoài da, bệnh ngứa, bệnh [illegible] bệnh đau mạch máu

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ này [illegible]

Cũng là một thứ thuốc thiết hiệu [illegible]

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

559, phố Paul Bert, trước cửa hiệu Godin trong Sàng, Hanoi

CHANSON & THIBAULT

58, Rue Paul Bert, Hanoi

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ dĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ đèn rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ sinh.

Nay kính cáo.

128

TỤC TÁI SINH DUYÊN

(Bắt đầu từ số này trở đi, sẽ đăng liên tiếp thiên tiểu-thuyết rất hay và rất cảm động này. Vậy xin các bạn đọc báo chú ý.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Mụ *Bảo-mẫu* lúc vào trong cung, dắt hoàng-tử ra. *Triệu-lân* đem sang chỗ Công-phòng, mời *Nguyễn* tướng-công vào xem mặt, *Nguyễn* tướng-công chú ý nhìn-nhận hồi lâu, rồi tươi cười mà bảo rằng :

— Hay ! nếu vậy hay ! quả-nhiên giống thượng-hoàng như đúc ! kẻ tiểu-thần này xin làm lễ triều-kiến hoàng-tử.

Triệu-lân nói :

— Xin tướng-công chớ nói to tiếng ! những tức này mà phải là lúc thì-lễ.

Nguyễn tướng công gật đầu, rồi cầm lấy tay hoàng-tử xem, nhìn kỹ bàn tay, thấy có dị-tướng, vừa thương vừa mừng.

Triệu lân nói :

— Cuộng những thế mà thôi, dưới bàn chân lại có 7 nốt ruồi, theo hình thất-tinh nữa. Quả nhiên là một vị thái-bình thiên-tử, sau này chắc bắn không ai còn dám nghi ngờ.

Nguyễn tướng-công tấm-tỉm cười mà hỏi *Hoàng-tử* rằng :

— Thế nào ? cậu đã đi học chưa ? mà học đến sách gì rồi ?

Hoàng-tử nói :

— Tôi đã học thuộc ngũ kinh chính văn rồi. Mẹ tôi vẫn dạy tôi ở trong cung.

Nguyễn tướng-công thở dài mà rằng :

— Thật là một việc hiếm có !

Nói xong, lại bảo *Triệu-lân* đưa hoàng-tử vào cung. Hai quốc-cữu bày tiệc mời *Nguyễn* tướng-công uống rượu. Trong khi uống rượu. *Triệu-lân* đem phong thư của *Mạnh-gia-linh* và phong thư của *Mạnh-lệ-quân* ra cho *Nguyễn* tướng-công xem.

Nguyễn tướng-công xem xong, lặm nhẩm gật đầu mà rằng.

— Nếu vậy thì nhà *Hoàng phủ* và nhà họ *Mạnh* thật là toàn được hai chữ « Trung hiếu » không mấy người theo kịp. Bây giờ ta nên bảo *Đô-man an-quốc* phao ngôn cho các quan văn võ triều-thần biết rằng thượng hoàng đã có tin về, để đến khi khởi-sự, dân-tâm khỏi đến nỗi náo-động.

Triệu-phượng và *Triệu-lân* nghe nói, tấm-tắc khen ngợi mà rằng :

— Kế này lại càng diệu lắm ! quả không phụ cái tài kinh-luân của tướng-công !

Ba người bàn-định hồi lâu, mới lịch chọn ngày, định đến ngày 25 thì khởi sự. Hai quốc-cữu nghe tin *Hô-man hung-phục* đi *Thái sơn* vắng, liền đêm phủ thừa-tướng bàn mưu với *An-quốc* tướng quân.

An-quốc tướng quân mừng rỡ xiết bao, lại nhờ hai quốc-cữu chắp giấp tờ biểu để tâu thái hậu. *An-quốc* tướng-quân lấy cớ lệnh tiểu giao cho hai quốc-cữu để trong khi khởi sự được quyền sai bảo các quân ngự-lâm.

Đến hôm khởi sự, hai quốc cữu vào thuật chuyện để *Gia-tường* công-chúa biết và bảo rằng :

— Nước nhà nay dở, quan-hệ ở một việc này. Giả-sử việc có không thành thì xin cô-gia-chúa cứ yên lòng, đến khi thượng-hoàng về triều, tất tôi nào cũng xét công cho hai chúng tôi mà không gỡ trị tội nhà *Hoàng-phủ* vậy.

Nói xong, đều cúi đầu từ biệt, *Gia tường* công chúa đau-xót trong lòng mà đáp rằng :

— Hai quốc-cữu ơi ! Vẹ gió ai hay, biết thế nào mà phòng trước cho được ? Xót thương cho thân tôi, từ khi về làm dâu nhà *Hoàng phủ*, luống chịu bao nhiêu nỗi đắng-cay cốt-nhục phân-ly, cửa nhà tan-nát. Nay hai quốc-cữu làm việc này cũng là liều chết để cho toàn trung-hiếu. Tôi thiết tưởng cuộc đời dẫu xoay-đổi, nhưng trời nào nỡ phụ người ngay. Vạn-nhất có mệnh-hệ nào thì người ta ở đời ai là chẳng chết, còn hơn cứ đành ngồi một chỗ chịu bó tay mà nhìn nhau.

Gia-tường công-chúa vừa khóc vừa gọi hoàng-tử ra để tiễn-biệt. Hai quốc-cữu cầm lấy tay hoàng-tử, rồi cũng ứa nước mắt khóc. Hai quốc-cữu lại gọi *Bảo-mẫu* ra mà ân cần dặn-bảo về việc phải trông-nom cho hoàng-tử.

Bảo-mẫu nói :

— Hai quốc-cữu cứ yên lòng. Việc trông-nom cho hoàng tử, lão-tỳ này xin hết sức !

Triệu-phượng và *Triệu-lân* bèn lấy đồ đội mũ trụ, mình mặc áo giáp, chân đi giầy đeo lưng đeo cung tên và mỗi người lại có đeo một thanh bảo-kiếm.

Hai anh em cùng lên ngồi ở trên *Ngân an điện*, gọi các gia-đình và nội-giám, cả thảy hơn mấy trăm người đến gần trước mặt mà dặn bảo rằng :

— Hôm nay chúng ta đi nghênh-tiếp thượng-hoàng. hiệu lệnh của phải cẩn-thận, các người chớ có coi thường mà phạm tội-lỗi.

Nói xong, gần một trăm quân giữ cửa trước và một trăm quân giữ cửa sau. Hai quốc-cữu nói

— Khi mở cửa phải cho lệnh bài ta, bất cứ ai đến cũng cấm không được mở.

Mỗi cửa thành, hai quốc-cữu lại có cắt 50 tên gia đình để bộ-vệ, phòng có gian-nhân thừa cơ tiến vào thì cho phép được cứ việc bắn. Quân sĩ nghe lệnh, đều tướng ta thượng-hoàng sắp về thật, ai nấy hớn-hở mừng lòng.

Hai quốc-cữu dặn bảo xong, cưỡi ngựa đến phủ thừa-tướng, không đợi có người thông báo, liền tiến thẳng vào tận nơi. Bấy giờ *Mã-thuận* đang ngồi nói chuyện với *An-quốc* tướng-quân, thấy hai quốc cữu vào, đều đứng cả dậy.

An-quốc tướng-quân nói :

— Dám thưa hai quốc-cữu ! chẳng hay hôm nay có việc chi mà hai quốc-cữu lại mặc đồ nhung trang như vậy ?

Triệu-phượng nói :

— Tướng-quân còn chưa biết hay sao ! một ngoại đều nguyên-truyền là thượng-hoàng sắp về, thế thì những lời nghị-luận hôm trước, hôm nay tất phải thi-hành, vậy chúng tôi đến đây báo tin, chẳng hay tôn-ý đã quyết định chưa ?

An quốc tướng-quân nói :

— Tôi đang bàn với quan nội-giám họ *Mã* đây. Quan nội-giám họ *Mã* định chờ đến khi thân-phụ tôi về, nhưng tôi thì biết-tướng lúc nào mà lúc nào mà còn có thể hoãn được.

Triệu-phượng biến nét mặt mà đáp rằng :

— Nếu việc đã tiết-lộ thì không thể nào hoãn được !

Nói xong, liền tuốt thanh bảo-kiếm, giơ tay nắm lấy *Mã-thuận*. *Mã-thuận* chẳng còn hồn-vía nào, vội-vàng quỳ lạy, kêu rằng :

— Trăm tội quốc-cữu ! Quốc-cữu hãy thu chết cho tôi, tôi xin công-hiến quốc-cữu hiểm-trái ! *Phi-giao* hoàng-hậu. Nhưng khi nào thượng-hoàng về nước thì xin quốc-cữu bảo-toàn cho tôi.

Triệu-lân giật lấy thanh bảo-kiếm, rồi cau-ngẫn *Triệu-phượng* mà nói rằng :

— Thân huynh ơi ! xin thân-huynh lặng nghe em nói một lời. Việc này khi nào quan nội-giám họ *Mã* đây lại không đồng ý, chỉ vì thấy anh em ta công *Phi-giao* hoàng-hậu là tình trong cối-nhục, vậy nên còn ngần-ngại chưa dám quyết định đó thôi...

(Còn nữa)

GIÁM THỊ MƯỜI MỘI — SỐ IBE. 1884 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ NĂM 3 MAI 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL INDOCHINE 914

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.